

Vart är vi på väg? / Mihin olemme matkalla?

Trilateral järnvägsutveckling diskuterades under seminarium i Tornio, Finland

Dag två av seminariet “Vart är vi på väg? / Mihin olemme matkalla?” samlade representanter från Sverige, Finland och Norge kring en fråga som snabbt växer i strategisk betydelse för hela Nordkalotten: utvecklingen av ett mer sammanhållet, robust och gränsöverskridande järnvägssystem.

Seminariet arrangerades av Gränstjänsten, Tornedalsrådet, HaparandaTornio gränssamarbete och Arctic Rail, och präglades av en tydlig känsla av att utvecklingen nu accelererar – inte minst i Finland och Norge.

En återkommande bild från diskussionerna var att Sverige riskerar att uppfattas som den svagare länken i utvecklingen, samtidigt som investeringar, prioriteringar och beslut nu tas i våra grannländer. Samtidigt betonades vikten av att se Nordkalottens järnvägar som ett gemensamt trilateralt system snarare än separata nationella delsträckor.

Arctic Rail och flera deltagare lyfte därför behovet av att utveckla en gemensam systembild för hela korridoren – från Atlanten och Narvik via Malmbanan vidare in i Finland.

Ett konkret exempel som diskuterades var Finlands pågående arbete med europeisk spårvidd från Kemi till gränsen mot Sverige. Samtidigt återkom flera aktörer till att kapaciteten mellan Kiruna och Narvik fortsatt är den stora flaskhalsen för att fullt ut kunna nyttja Atlantkusten som strategisk transportväg.

Narvik Havn och norska aktörer pekade särskilt på att Malmbanan mellan Kiruna och Riksgränsen i dag utgör den största begränsningen och osäkerheten i systemet. Detta gäller inte bara industrins transporter utan även möjligheten att utveckla robusta flöden för exempelvis norsk sjömat mot Finland, Sverige, södra Norge och Europa.

Till detta kommer ett snabbt växande fokus på försvarslogistik, Nato-samarbete och robusta transportkorridorer från Atlantkusten in mot Finland.

En tydlig slutsats från seminariet var därför att Arctic Rail behöver fortsätta utvecklas som en gemensam plattform för att beskriva, analysera och kommunicera potentialen med Nordkalottens järnvägar som ett sammanhängande trilateralt system. Ambitionen är att med fakta, scenarier och gemensamma prioriteringar bidra till en bredare förståelse för varför investeringar i dessa stråk är strategiskt viktiga – inte bara regionalt utan även nationellt och europeiskt.

Flera framtida utvecklingsspår lyftes också fram under dagen:

- europeisk spårvidd vidare mot Kemi och Oulu,
- upprustning av Inlandsbanan och även tvärförbindelser till stambanan
- den framtida Pajalabanan till Kolari och vidare till Sodankylä/Rovaniemi
- utveckling av logistiknoder – terminaler och hamnar.
- och allt detta förutsätter en långsiktig förstärkning av kapaciteten mellan Kiruna och Narvik.

Vi har möjlighet att skapa ett rationellt högpresterande system genom att agera nu så att Malmbanan Kiruna–Narvik går från en politisk och logistisk flaskhals till en möjliggörare för trilaterala systeminvesteringar i en stark arktisk ekonomi.